

Strategi för samisk hälsa

Dnr 03148-2019

Förslag till beslut

1. Regionstyrelsen beslutar att anta Strategi för samisk hälsa – en hälso- och sjukvård som bidrar till en god och jämlik hälsa för samer 2020-2030.
2. Strategin träder i kraft 1 januari 2020.

Yttrande till beslutsförslaget

Regionstyrelsen ser det som angeläget att det finns en övergripande strategi inom området samisk hälsa som visar på en tydlig inriktning mot en kultur-anpassad hälso- och sjukvård och aktivt bidrar till en god hälsa och en vård på lika villkor för den samiska befolkningen i Norrbotten.

Sammanfattning

En strategi för samisk hälsa har upprättats i samverkan med regionerna Dalarna, Jämtland Härjedalen, Västerbotten och representanter för den samiska befolkningen. Strategin ska vara ett stöd för det långsiktiga arbetet med målsättningen att ge en kultur-anpassad hälso- och sjukvård som aktivt bidrar till en god hälsa och en vård på lika villkor och som aktivt tar hänsyn till samisk kultur, språk och den samiska patientens behov och livsvillkor.

Ärendet

Sedan våren 2014 samverkar regionerna i Norrbotten, Västerbotten, Jämtland Härjedalen, sametinget och ett antal samiska organisationer för att utbyta erfarenheter samt kraftsamla kring frågor som rör samers hälsa. 2015 beviljades statliga medel för att ta fram en överenskommelse om ”samverkan för psykisk hälsa i Sápmi”. Sedan 2018 deltar även Region Dalarna i samarbetet.

För att uppnå målen som framkom i överenskommelsen bildades ett kunskapsnätverk vars syfte var att identifiera de kunskapsluckor och brister som hälso- och sjukvården har i relation till det samiska folket samt vårdens svårigheter med att identifiera och åtgärda bristerna.

Kunskapsnätverket har under projektiden (2017–2019) arbetat för att öka kunskapen om samiska hälsofrågor, samt undersökt hur hälso- och sjukvården kan bli bättre på att möta samers behov. Det har bland annat handlat om kompetenshöjande insatser i syfte att öka den samiska kulturförståelsen, samt insatser som förbättrar tillgången till kultur-anpassade hälso- och sjukvårdstjänster. Inriktning svarar väl mot de regleringar som finns i hälso- och sjukvårdslagen och patientlagen som säger att hälso- och sjukvården ska verka för en god hälsa och vård på lika villkor för hela befolkningen samt att information till patienter ska anpassas bland annat utifrån språklig bakgrund.

Inriktningen stärker även regionernas ställning i förhållande till de skyldigheter som åligger enligt lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk.

Målet är en god och jämlik hälsa samt en vård på lika villkor för urfolket samerna. Detta innebär en hälso- och sjukvård som aktivt tar hänsyn till samisk kultur, språk och den samiska patientens behov och livsvillkor. Strategin syftar till att öka tillgången till en språk- och kulturanpassad vård för den samiska befolkningen.

Strategin utgår från nedanstående fem delmål:

- **Utbilda** - Höja kompetensen bland anställda inom hälso- och sjukvården.
- **Utveckla** - God och nära vård med nya arbetssätt och metoder för en språk- och kulturanpassad hälso- och sjukvård.
- **Synliggöra** - Samiska språk och samisk kultur är närvarande och synliga i hälso- och sjukvården.
- **Bredda kunskapen** - Samisk hälsoforskning och kunskapsutveckling i nära samarbete med det samiska folket och samiska organisationer likaså samverkan med kommuner samt samiska institutioner i andra nordiska länder.
- **Realisera** - Verka för ett nationellt centrum för samisk hälsa som ska implementera befintlig kunskap samt arbeta med metod- och tjänsteutveckling utifrån vårdens och den samiska befolkningens behov.

Bilagor:

Strategi samisk hälsa - en hälso- och sjukvård som bidrar till en god och jämlik hälsa för samer 2020-2030

Protokollsutdrag skickas till:

Verksamhetsdirektör

Utvecklingsdirektör

Divisionschef Närsjukvård

Divisionschef Länsjukvård